

افسانه های قدیمی از باتلاق گاوخونی و پلهای زاینده رود

۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۳ ساعت ۱۸:۰۷

متاسفانه در موقع بهار تمام آب زاینده رود در فاصله کمی از نواحی نام برده در باتلاقی فرومیروود که به گاوخانی معروف است دولت ایران میتواند با مخارج کمی بستر رودخانه را تغییر دهد تا آب آن در اینموقع بنواحی گرمسیر برود و بمصرف زراعت برسد

متاسفانه در موقع بهار تمام آب زاینده رود در فاصله کمی از نواحی نام برده در باتلاقی فرومیروود که به گاوخانی معروف است دولت ایران میتواند با مخارج کمی بستر رودخانه را تغییر دهد تا آب آن در این موقع به نواحی گرمسیر برود و به مصرف زراعت برسد. راجع به ناپدید شدن آب در باتلاق گاوخانی داستان افسانه ماندی نقل میکنند که با بنای شهر اصفهان ارتباط دارد: گویند حضرت سلیمان پیغمبر بسیار مقتدری بود که تمام اجنه و شیاطین را تحت فرمان خود درآورده بود و هر امر مهمی را که مایل بود با دست آنان انجام میداد. یکروز که با وزیر خود آصف در روی قالیچه سحری نشسته و دیوان حامل آن بودند و در هوا پرواز میکرد به محلی رسید که زاینده رود از کوهها سرازیر شده و از میان دو صخره عظیم عبور مینمود و در آن محل دریاچه بزرگی تشکیل داده بود که آب آن در موقع ذوب برفها بطور قابل ملاحظه ای افزایش می یافت. سلیمان از مشاهده این دریاچه و سواحل خرم و نشاط انگیز آن بسیار محظوظ گردید و به وزیر خود گفتچه خوب است در این محل شهری بنا شود آصف در پاسخ او گفتطغیان آب رودخانه مانع است که شهر بزرگی در این محل بنا شود و جمعیت زیادی بتواند در آن ساکن گردد و به راحتی آسایش خاطر زندگانی نماید. یکی از اجنه که ملتزم رکاب آنها بود و گاوخونی نام داشت این سؤال و جواب را شنید و برای خوش آمد سلیمان در زمین فرورفت و شکافی پدید آورد که آب دریاچه در آن فروریخت و زمین خشکی پدیدار گردید و دیوان بامر سلیمان شهری بنام اصفهان در این محل بنا کردند. رودخانه بزرگ زاینده رود در جنوب اصفهان از زیر پنج پل عبور می نماید که هریک از آنها را در زمان معینی ساخته اند. اولین آنها موسوم است به پل مارنون که سابقا محلات خارج از مرکز شهر را با محله یهودیان که مارنون نام داشته «مارنون در سمت غربی قصبه جلفا واقع است» مربوط مینموده است. این پل را شاه طهماسب در اواسط قرن شانزدهم ساخته است. قسمت زیرین این پل با تخته سنگهای تراشیده و قسمت بالای آن با آجر ساخته شده است. ارمنی ها این پل را پل سرفراز می نامند و ساختمان آنرا به یکی از ارمنیان نسبت می دهند. بعد از پل مارنون پل بزرگ دیگری است که آن را به نام بانی آن پل الله وردیخان میگویند. الله وردیخان یکی از سرداران بزرگ شاه عباس کبیر بوده که شمایل او در نقاشیهای دیوار کاخ چهل ستون دیده میشود. این پل که از بناهای جالب توجه اصفهان محسوب میگردد در انتهای خیابان قشنگ چهارباغ واقع شده و موجب شکوه و زیبایی این خیابان است طول آن ۳۵۵ متر و عرض آن ۱۰ متر است و روی آن سنک فرش شده و در ابتدای آن دروازه ای است که بوسیله آن وارد پل میشوند. در طرفین این پل در بالا ۹۰ طاق کوچک گالری مانند وجود دارد که دیواره پل را تشکیل میدهد و عابرین از روی این پل بوسیله این طاقها که از هر دو طرف باز هستند میتوانند رودخانه را تماشا

کنند. در میان این طاقها در امتداد پل راه باریکی است که عرض آن کمتر از یک متر و بوسیله طاقها براه شوسه پل ارتباط دارد. این گالری در وسط پل کمی وسعت پیدا میکند و اطاق های کوچکی را تشکیل میدهد تا مسافرینی که دیر به شهر رسیده اند بتوانند شب را در پشت دروازه بسته بسر برند و در آنها منزل نمایند. این اطاق های انتظار بادقت و سلیقه خاصی که کمتر در ایران دیده میشود ساخته شده و بوسیله ۲۵ تا ۳۰ پله با رودخانه ارتباط دارند و مسافرین میتوانند از این پلهها پائین رفته و از رودخانه آب بردارند. چنین بنظر میآید که این اطاقها در زمان شاه عباس دوم دارای نقاشیهائی بوده است. در زیر پل هم سکوهای سنگی در جنب پایه طاقها ساخته شده که میتوان در موقع کمآبی در روی آنها گردش کرد. چهار برج مدور نیز در چهار انتهای پل ساخته شده که دارای پلکان هائیسست و میتوان بوسیله آنها پائین رفت و بآب رسید. در زیر پل یک سلسله سقفهائی با نظم و ترتیب خاصی با آجر ساخته شده است، عکسی که ما از آن نشان میدهیم تا اندازه ای این شاهکار با عظمت را نشان میدهد. قسمت تحتانی این پل نیز مانند پل مارنون با سنک ساخته شده با این تفاوت که در اینجا قطعات بزرگ سنک را بطرز مطلوبی تراشیده و بکار برده اند. طاقهای متوالیه هر یک ۳ متر ارتفاع و ۳۰ ر ۳ متر عرض دارد و مجموعا دارای ۳۳ طاق است که هر یک از دیگری ۷ متر فاصله دارد. ارتفاع طاقها از کف رودخانه ۵ متر و ضخامت دیوارهای آنها ۲ متر است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49640/رود-زاینده-پلهای-گاوخونی-با-تلاق-قدیمی-های-افسانه/>